

Phu Tu Tan Van

Báo ra hàng ngày

Đào-quân: 48 rue Vannier, Saigon
Điện thoại số 566

La Fontaine

Ở đời không ai mà làm cho vừa lòng cả thiên-hạ đặng.

GIẤY ĐOÀN-THẺ AI MUỐN BỨT RỜI?

TRUNG NAM BẮC MỘT NHÀ

Mấy tiếng: « Tam kỳ liên hiệp » « Trung-Nam-Bắc một nhà », « nhiều điều phải lấy giáo-giương, người trong một nước phải thương nhau cùng » bấy giờ còn có ý nghĩa gì nữa chẳng?

Độc-giã thấy tôi hỏi câu này e phải ngạc-nhiên, vì mấy cái lý-tưởng ấy theo lẽ thời phải có ý nghĩa và có thiệt-hiện càng ngày càng sâu xa, càng bền chắc, chứ sao lại có người tỏ ý bi-quan như vậy?

Tôi sẽ đi đánh cái đầu hỏi trên đầu bài này, cũng vì nhiều cái cơ làm cho tôi phải do dự không biết có nên tin hay là nên nghi cái sự kết quả của các lý tưởng vừa kể trên kia.

Những cái cơ ấy, nếu kể ra phải làm công-phu, phí ngày giờ, mà rồi cuộc lại cũng không làm cho sự thông nhứt của dân-tộc ta tiến-bộ chút nào.

Vậy tôi xin không kể đến việc này nữa, xin để nói đến một thể của vấn đề này mà thôi.

Hồi tưởng hai mươi năm về trước, tôi thấy quốc-dân tư-ranh đất Trung-buê đến mỗi Ca-wau, từ bãi biển Trung-buê qua rạch nước-Xiêm, rồi rải chia phần nhau ra từng mớ một. Người Nam coi người Bắc là kẻ là người đàng, người Bắc coi người Trung như kẻ thù địch! Hai mươi năm về trước hai tiếng đoàn thể là ai nói đến, mong gì có thể thiệt-hành? Từ hai mươi năm trở lại đây, xem đường như thời-cuộc và hoàn-cảnh tự-phong-rào Âu Mỹ xó xít quốc-dân ta vào cái thời-kỳ thiệt-ế, những sự hoạn-nạn xảy ra luôn mấy lúc, làm cho dân ta lo sợ e sợ e sợ, vậy nên mới có thấy co-quan này, đoàn-thể họ lập ra để họ bảo vệ quốc-dân hiệp-nhất.

Nhưng, lửa rơm mau lụi... Việc gì xương ra mà không đeo theo cổ-động thời thì ai nhớ đến mà thi-hành. Sự này tôi chỉ do cái kinh-nghiệm riêng của tôi mà luận vậy. Cái ý-tưởng tốt đẹp như việc lập đoàn thể tam-kỳ, nếu trong xã-hội ta không có ai thiệt-hành cho tập-lực, cái kết-quả chưa biết ra cách rõ ràng, thời bấy giờ vậy mà chủ cơ-bội, tốt hơn là làm cho nó phải bị cái trở-lực nào đó ngăn đường tiến-bộ của nó.

Trong lúc chúng ta cần đến

sự thương yêu đùm bọc lấy nhau, trong khi sự giầy đoàn-thể cần có người xe cho sáng, quán cho chọi, mà nếu có kẻ nào vì ngu-ảo, vì tư-lợi, vì háo-hu danh, vì tánh bèn-yếu, nói ra hoặc làm ra những tiếng, những việc có thể hại đến cái tương-lai của cuộc hiệp nhứt trong nước, thời kẻ ấy là người thù của quốc-dân. Đối với kẻ ấy, pháp luật hiện-thời không làm gì nó được, chờ cái phẫn-động-lực của quốc-dân há không trừ khử nó hay sao?

Hỡi ôi! Cái phẫn-động lực ấy vẫn mạnh mẽ, vẫn có

(Coi tiếp bên trong tu)

Mãn-châu quốc muốn sanh sự

Bộ Ngoại-giao Anh cho hay rằng có tiếng đồn Mãn-châu-quốc đã triệt lại các số liên-thấu của số Thượ g-chánh ở Đài-loan, nhưng bộ Ngoại-giao chưa được tin công nhân cái lời đồn ấy là thật.

Bộ còn nói thêm rằng nếu cái tin ấy mà có thiệt thời chánh-phủ Anh sẽ can-thiệp lập tức.

Không khéo lại có việc lôi-thôi!

Bắt được ba đảng-viên của Việt-Nam Quốc-Dân-Đảng

Quan tỉnh ở phủ Tư-sơn (Bắc-kỳ) mới vì bắt được ba đảng-viên trong yếu của Việt-Nam Quốc-Dân-Đảng, trước kia là họ của đảng-trưởng Nguyễn-thái-Học (bị xử chém năm kia).

Ba vị này làm đầu chỉ bộ của Việt-Nam-Quốc-Dân-Đảng ở Tư-sơn.

Ứng-tỉnh Vệ trở lại Nam-kinh để gặp Phùng-ngọc-Tường

Ứng-tỉnh-Vệ, chủ-tịch ban Chấp-hành ủy-viên của chánh-phủ Trung-uơng ở Nam-kinh, đã từ Bắc-bình qua Nam-kinh để gặp một Phùng-ngọc-Tường bản tinh quân-sự.

Còn Tổng-từ-Vân, Tổng-trưởng bộ Tài-chánh còn lưu lại Bắc-kinh để bàn luận lý-lại.

TIN TỨC NĂM CHÂU

PHÁP.— (23-6-32)
Hạ nghị-viện đã bầu các ban ủy-viên

Chủ-tịch ban Tài-chánh: ông Maloy (Dân chủ xã-hội)
Chủ-tịch ban Ngoại-giao: ông François Albert (Dân-chủ xã-hội)
Chủ-tịch ban Canh-nông: ông Comptre Morel (Xã-hội)
Chủ-tịch ban Tao-tác: ông Alexandre Varenne (Xã-hội)
Chủ-tịch ban Lao-công: ông Louis Gros (Xã-hội)
Chủ-tịch ban Châu-cấp lao-dộng: ông Fiez (Xã-hội)
Chủ-tịch ba Thuộc-địa: ông Roux Freysineng (Công-hòa tá-đả-g)

Lần bổ thêm kỳ thứ ba ông Taillinger và Roux Freysineng được bằng tiếng thăm, nhưng vì ông Freysineng lớn tuổi hơn ông Taillinger nên được chọn cử.

Ban tài-chánh muốn biết tình hình tài chánh

Ông Mandel có xin ban Tài-chánh mới bộ Tài-chánh và Công-nho tính số ngân-sách của nước Pháp và đem trình cho ban Tài-chánh biết cái tình hình của lý-tài trong nước.

LAUSANNE

Đức-Quốc xin hủy nợ vì không có thể trả nợ

Phái-bộ Đại-biêu Đức xin quyết với các nước đồng-minh hủy hủy tất số nợ bởi thường và Đức thủ thiệt rằng tình hình tài-chánh của Đức ngày ngặt lắm, không làm sao trả món nợ ấy được. Đức lại nói rằng

nếu bây giờ giúp cho Đức thời Đức sẽ sẵn lòng ký hiệp ước chánh-trị với Pháp và sẽ ký hiệp ước giữa công-nghệ nước Pháp và Đức và ký tên từ hiệp ước mới về cuộc thương-mại của hai-chánh-phủ.

Pháp không cự không chịu

Mấy ông Đại-biêu Pháp trình từ kháng-cự giữa hội-nghị, bác cái lời thỉnh-cầu hủy nợ bởi thường của Đức và nói rằng mấy năm nay, Pháp lấy lương rộng và cũng vì sự hòa-bình của thế-giới, mà chịu nhượng Đức rất nhiều, nay không có thể nói không trả nợ ấy mà được. Và lại các nước đồng-minh nhóm nhau lần này chủ ý giải-quyết các vấn-đề-quanh hệ đến cuộc lý-tài khủng-hoàng trong thế-giới, vậy thời không phải hủy cái món nợ bởi-thường này mà sự khủng-hoàng sẽ giảm bớt.

Nếu muốn cho tiền bạc lưu thông giữa các nước, thì trước hết phải giải quyết sự tin-nhiệm giữa thế-giới đã. Có tin-nhiệm nhau, mới có thể cho nhau vay mượn, cuộc thương-mại kỹ-nghệ mới có cơ thành-hành.

Còn như muốn chấn-chỉnh cuộc diện Âu-châu lại, thời cần phải lo sắp đặt việc bởi-thường

Ko-nghen của Pháp có hai khoản

Khảo-thử nhứt. — Trong một hoặc hai năm, nước Đức không phải trả số tiền nào về khoản bởi thường, nhưng được phép dùng vật liệu mà trả thay cho số bạc. Huê-ký cũng phải

lãng lãng chịu nhận như Pháp vậy mới được.

Khảo-thử hai. — Chứng nào tình-hình tài-chánh trở lại vững chắc như xưa, thời nước Đức cũng đủ sức trả nợ. Lúc ấy nước Đức và nước Pháp sẽ định số tiền Đức phải trả là bao nhiêu và phải làm theo thể lệ nào, vì dụ như nước Đức sẽ hùn hiệp với các số công-nghệ hoặc các số hóa-xa.

Những số tiền Đức sẽ trả như vậy, Pháp sẽ xuất ra hai phần ba mà đóng cho Huê-ký đóng trả nợ chiến-tranh, còn một phần ba thời chia cho các nước Âu-châu tùy theo số đã định tại hội-nghị Spa.

GENÈVE

Tại hội-nghị giảm binh khí Hoover tỏ ý kiên của Huê-ký

Tại phiên-nhóm công-khai của hội-nghị giảm-binh ở Genève, ông Đại-biêu Gibson có đọc lời tuyên-bố của đồng-thống Hoover trong ấy có các khoản kể ra như sau này:

Tuần hành thời hiệp-ước Briand và Kellog.

Giảm bớt các cơ-khi công-phá và thêm các cơ-khi phòng-thủ.

Sự giảm-binh bị phải tùy theo sự tăng binh bị, nghĩa là, nếu các nước tăng lên mãi thời phải do số tăng đó mà liệu số giảm.

Còn về lục-quân, thời ông Hoover muốn nói nước có một đạo-quân phòng-thủ mà số

(Coi tiếp bên trong tu)

CHUYỆN LÔI-THỜI Ở GIỮA ÔNG ĐỐC-TO TRINH VÀ CỰU-CHIẾN-SĨ PHÁP

Trong số báo ra hôm thứ ba 21 Jun mới rồi, Bôn-báo có theo tin của một bạn đồng-nghiệp Langsa mà lược-thuật chuyện hội Cựu-chiến-sĩ Langsa ở Nam-kỳ cắt vấn ông Đốc-tô Lê-quang-Trình về mấy lời tỏ cáo của quan chương-ly Dupré đã nói ra giữa tòa trong khi xử vụ án Ambrosi, là một vụ án mà hồi đó các báo Tây Nam đều có thuật rõ.

Không cần phải nói, tướng ai cũng hiểu rằng khi đăng cái tin ấy, Bôn-báo chỉ đứng về phương diện thông tin vậy thôi, chứ tuyệt-nhiên chẳng hề có chỗ dụng tâm gì khác. Cái bụng vô-tư của Bôn-báo đã biểu-lộ ra nơi câu thông nói rằng « để ngày mai chúng tôi sẽ đăng những câu trả lời của ông Đốc-tô Trinh với hội Cựu-chiến-sĩ ». Bởi lẽ ấy nên hôm nay chúng tôi rất sẵn lòng lược-dịch nguyên-văn của bức thư trả lời sau đây mà chính ông Đốc-tô Trinh đã gửi cho quan năm Séc, là Hội-trưởng hội Cựu-chiến-sĩ người Pháp ở Namkỳ.

Đại-ý ông Đốc-tô Lê-quang-Trình nói như vậy:

Thưa ông Hội-trưởng.

« Trả lời cho bức thư của ông ngày 9 Jun mới đây, tôi xin thưa ông hay rằng tôi vào sẵn lòng đi đến để biện-bach với ban trị-sự của hội Cựu-chiến-sĩ về cái bản quyết-nghị (motion) mà hội đã chuẩn y để trục-xuất tôi, sau khi tôi mới xuống tàu hai ngày để đi qua Pháp.

đặng hỏi đi hỏi lại cho rõ ràng. Thưa ông, trong khi tin theo những bài đăng ở các báo về phe nghịch của tôi đó, chắc hẳn mấy bạn cựu-chiến-sĩ kia họ không hề đâu rằng số dĩ có nhiều tờ báo ở đây đã đồng lòng bẻ nhau mà công kích tôi đặng làm tổn hại danh giá của tôi về đời công và đời tư nữa, số dĩ họ làm như vậy là chẳng qua vì họ có nhảm những cái mục-dịch về chánh-trị kia kia. Cứ nghiệm một đờ này, là họ đã nhảm ngay lúc tôi đương vắng mặt ở Saigon, không hề nào vụ vụ cho tôi đặng, mà họ ả ó om sòm, nội bấy nhiêu đó cũng đủ thấy rằng bọn họ đã cố ý đồng-tâm hiệp-lực để làm hại tôi.

Song ỉe, vì trọng chơn-ly, tôi phải tuyên-ngôn rằng riêng về phần hội Cựu-chiến-sĩ của ông, thì cái cách xử-sự thiệt là hiệp-pháp, bởi vì trước khi quyết-định, hội vẫn chờ đợi cho tôi ở bên Pháp về đặng mà đối-nại đã.

Ngay khi còn ở bên Pháp, tôi cũng đã nhận được thư của ông hỏi rằng tôi vì mấy lời mà các báo nói rằng quan chương-ly đã tuyên-ngôn ở giữa tòa Đại-bình đó, tôi định

(Tiếp theo trường tu)

TRƯỚC NGỌN ĐÈN XANH...

Vậy mới thiệt là người Pháp!

At nói sao thì nói, chờ bao giờ tôi cũng tin rằng trong hàng quan-ly người Pháp ở nước ta, cũng có người có lòng nhân-đạo, công-bình, coi ta cũng như đồng-bào của họ, nếu có thể giúp đỡ được ta, họ giúp; nếu có thể bình vực được ta, họ bình; nếu có thể chấn chỉnh được ta trong khi có sự lỗi lầm, họ cũng sẽ chấn chỉnh cho ta vậy. Người ta nói những ông quan như vậy mới thiệt là người Pháp!

Hôm 18 Mai mới rồi, có một người dân-bà ta nghèo khổ, mở cửa lều để bán kẹo lạt, ngồi bên, rất bị bắt đi đến hầu quan chánh tòa Tây-ninh là M. Pignol, có ông nhà-sự ở Thượng-chánh Tây-ninh đến làm chứng nữa.

Đặt được quả tang, và lịch kỳ kia cũng đã thời rằng mình mở cửa lều lạt kẹo, thế thì để cho tôi lên án tội. Quan chánh-tòa đọc điều luật cho chị kia nghe rồi, bồng ông chánh-vụ Tây-ninh, là người có cái trách-nhiệm phải bình vực quyền-lợi cho số Thượng-chánh tòa huyện thị thị no, ông bèn đứng dậy, chẳng những không buộc tội chị mà buột tội chị no, ông bèn đứng dậy, chẳng những không buộc tội chị mà buột tội chị no, mà lại kể hết cái tình hình nghèo nàn đói rách của chị ra như vậy:

— Nó nghèo quá, tôi có 3 đứa con còn nhỏ dại nữa. Nếu quan lớn bằng lòng, xin phạt nó 15 đồng bạc là đủ.

Quan chánh-tòa gọi đầu, Sơn thì nghe thấy thông-nguyên cái nghĩa lời, chị mới mừng quá, mừng đến chảy nước mắt, mà những người ngồi coi tòa xử, ai cũng nở nụ cười khen cái lòng từ-ĩ của ông chánh-vụ và độ lượng khoan hồng của quan chánh-tòa Tây-ninh số này.

Cái tin này, báo Tribune-Indochinoise của ông Nguyễn Phan-Lang ở Saigon đã đăng ra trước, rồi tờ Tân-nam Nouvèaux của ông Nguyễn Văn-Tĩnh ở Hanoi, trích đăng ra sau, may thì đến đem lên tờ báo này để Hiệp hội hai bạn đồng-nghiệp Bắc Nam mới đăng nữa: 2 kỳ mới nhất là người Pháp!

TRUONG-CACN

BÔNG-DƯƠNG THỜI-SỰ

SAIGON

Ba trận đấu cầu rất kịch liệt

Hội Cường-hoa là hội đại-biêu Trung-hoa sẽ đấu với: Hội Khánh-hội sport bôn Vendredi 24 Jun 1932.

Giám cuộc: M. Michaud.

Hội Victoria Sportive bôn Samedi 25 Jun 1932.

Giám cuộc: M. Walter.

Hội Etoile de Giadinh bôn Dimanche 26 Jun 1932.

Giám cuộc: Mr. Daillan.

Chiến tượng của hội Cường-hoa:

Trần-tích-Bội; Mach-Tô; Lê-đức-Đạt; Lê-Quốc-Chiến; Huỳnh-thoại-Hoa; Lâm-ngọc-Anh; Trịnh-tiêu-Kouong; Lý-huệ-Quan (em của Lý-huệ-Đường); Lý-ngĩa-Thần; Tô-cầm-Tuấn (Đội trưởng); Trần-quang-Điệp.

Có tám chiến tướng đại tài phụ nữa (Hait reserves).

CAI-LẬY

Trên 1.000 người đi bộ từ Phú-quê đến Cai-lậy

Bữa 19 Jun vừa rồi, có một số dân phu Bắc-kỳ lời chứng 1.200 người đến tại chợ Cai-lậy mà tạm trú vài ngày. Thấy lạ nên ai ấy cũng muốn biết, do hỏi kỹ ra thì mới hay đám dân phu Bắc-kỳ kỳ là người có đạo Thiên-chúa, ba năm nay theo người vào miền Nam làm ăn, khai phá đất trong khản cho một ông Cha cả ở tại Phú-quê.

Rong rã ba năm trời, kể xa xa, người là 79, quyết lòng

XÉT NHÀ BÁO EVEIL Economique ở Hanoi

Hồi 3 giờ chiều thứ bảy, 18 Jun, quan Biện-ly Berthel cũng đi với một ông Luc-sy, một ông Cò và vị thanh-tra mới-tham đến xét nhà báo Eveil Economique và nhà tư của ông Cucherousset là chủ-nhiệm của tờ báo ấy nữa.

Quan Biện-ly Berthel, trước khi vào lục xét, có tỏ cho M. Cucherousset biết rằng ông bị can về tội hoa trứ giấy tờ nói về vụ cái cá-lao Paracels, mà một viên quan đa sang đẹp của Chánh-phủ rồi đưa cho ông dùng làm tài-liệu để viết bài nói về việc ấy.

Quan Biện-ly xét lấy hết thấy 90 tờ giấy, rồi về, còn ông Cucherousset vẫn được thông thả như thường, chẳng nào Tôa đòi mới đến hầu. Ông có cho hội Báo-giới ở Hanoi và Saigon hay tin ấy và bữa nay đây hội Báo-giới Hanoi sẽ nhóm lại để bàn tình coi phải bình vực ông Cucherousset cách nào.

CANTHO

Sẽ có cuộc chọn cử Bang-biện Phó-tổng

Tỉnh Càn-thơ năm nay nghe ra quan chủ tỉnh muốn chọn thêm một tổng lớn, một chức Bang-biện hay là Sung-biện Phó-tổng, đặng phụ giúp với thầy Cai-tổng và Bang-biện lo việc thuế vụ cũng trật tự trong tỉnh An-trường, đã có chín vị hương chức ra mặt như sau đây:

Làng Mỹ-thoại: MM. Huỳnh-vân-Thần, cựu hương-thần; Châu-vân-Tâu cựu hương-thần; Làng Mỹ-hoa: M. Ng-kim-Ngân cựu xã-trưởng;

Làng Tân-quới: M. Hà-bửu-Kiến hương-chủ;

Làng Tân-lực: M. Biện-vân-Trình hương-sư;

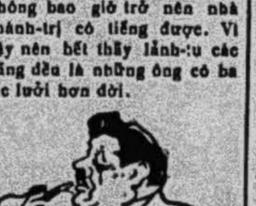
Làng Phong-bóa: MM. Võ-vân-Giác hương-giáo; Nguyễn-vân-Ninh cựu hương-quan;

(Coi tiếp bên trong 3)

Trong nghị-trường Pháp

Cái tài hùng biện của ông HERRIOT

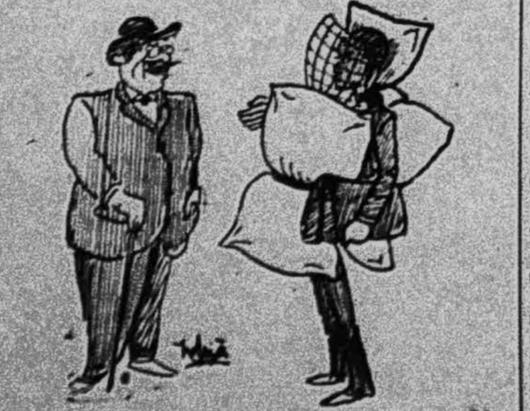
Ở các nước theo chánh-thể đại-nghị, thì các nhà chánh-trị cần nhất phải nói giỏi. Điều người có tài cai-trị, có khiếu văn chương đến tới bực mà ngôn bất xuất khẩu thì cũng không bao giờ trở nên nhà chánh-trị có tiếng được. Vì vậy nên hết thấy lãnh-vu các đảng đều là những ông có ba tiếng lời hơn đời.

Ông Herriot

Nước Pháp, trong các ông nổi tiếng về tài hùng nói s ta nên kể ông Herriot.

(Coi tiếp bên trong tu)

— Anh đi đâu mà bỏ gói cũng mình và che lưới trên mặt, vậy anh Hai?

— À, chủ nói tôi đến đời tiền của một anh ở-sĩ, nên phải đi phòng trước hàng hơn.

ĐÔNG-DƯƠNG THỜI-SỰ

(Tiếp theo trang nhất)

Trần-an-Phu cựu xã-tướng: Thái-vào-Quân tướng tá. Đây là nghe các máy vi, còn sau nữa ai có ra thêm thì chưa biết được.

THANH-HÓA

Phụ-nữ cứu-tử Lạc-thiện hội Thanh-hóa, giúp nạn dân miền nam Trung-kỳ. Hội Phụ-nữ Lạc-thiện Thanh-hóa lập ra mục-dịch để bảo trợ các cuộc làm phước và cấp cứu những người cực khổ bằng cách phát tiền hoặc phát vật.

Tháng 3 năm ngoái, có người thông tin cho số mặt-thăm hay rằng Biên-pồn-Trương trốn tại Sóc-nóc, tỉnh đến vây bắt mà cũng lẹ chơn thoát khỏi. Năm nay, nghe tin và ở Samrong, tỉnh mặt-thăm lên đờ đờ hồi trọn một tháng, đến thì năm tuần rồi, tỉnh làng ở Sóc-nóc lập thể bắt được Biên-pồn-Trương trong lúc và ngủ ban đêm. Xét trong nhà có 1 cây súng trên Level và 33 cái bi đạn!

Nay hội lại mới mở thêm cuộc lạc-quyên trong hàng phụ-nữ trong tỉnh được một món tiền tổng cộng là 150\$, thành ra trước sau tỉnh được tất cả là: 100\$ + 41 + 161 = 302\$ hiện đã nhờ qua sự Thanh-hóa chuyển giao giúp đồng-bào bị nạn.

Hội-đồng Tri-sự lại cáo Chánh-hội-trưởng: Madame Tống-Độc Phó-hội-trưởng: Madame Bô-Chanh Thư-ký kiêm thủ-quỹ: Madame Sarrazay.

HANOI

Chết hay sống? Mới rồi có mấy bạn đồng-nghiệp ở Saigon đăng tin rằng M. Lê-tân-liệp, thầy tuồng và kép hát gánh Phước-cương, đã uống a-pi-phen mà chết tại Hanoi rồi. Các tin ấy làm cho có nhiều người quen biết với M. Tiếp và gánh hát Phước-cương lấy làm thương hại cho M. Tiếp lắm.

Hôm nay tiếp đăng báo Tân-thiếu-niên ở Hanoi đề ngày 16 Jun 1932 gợi vào có đăng tin ấy như vậy:

«Cầu Lê-tân-liệp, người Namky, qua Hanoi, không miếu vì duyên cơ gì, hóa a-pi-phen với đám thanh uồng drama tự tại căn phố nhà trọ (Indentite) cũ. Có người biết đã chở qua vào nhà thương cấp cứu, may chưa đến nỗi nào.»

Cứ theo tin ban đầu, nghiệp ở Hanoi trên đây, thì hiện nay M. Lê-tân-liệp vẫn còn sống?

CAO-MIÊN

Vụ án cấp súng lên thính ở đồn O-ma. Một đứa trong bọn, bị bắt ở trên Nam-vang. Đợt giá còn nhớ năm 1929, có bọn gian nhân ban đêm vào kho súng ở đồn lính O-ma, phá cửa rồi ăn cắp 2 cây súng

liên thính và bị đàn rôi trốn mất. Sau mấy tháng, ông có Campuchia đi tìm về, bọn cộng-sản, gặp được 2 cây súng trên Level và 2 cây súng lên thính bị sét hư hết, bọn cấp cứu súng ấy bị bắt, duy sót có một người tên Biên-pồn-Trương trốn đầu gối quách.

Hai lần lính nghe tin và trở về Tây-ninh thăm nhà, lính đồn bắt hết cả hai lần. Và sự nên bộ Tây-ninh lên Nam-vang ở cho khuất.

Tháng 3 năm ngoái, có người thông tin cho số mặt-thăm hay rằng Biên-pồn-Trương trốn tại Sóc-nóc, tỉnh đến vây bắt mà cũng lẹ chơn thoát khỏi. Năm nay, nghe tin và ở Samrong, tỉnh mặt-thăm lên đờ đờ hồi trọn một tháng, đến thì năm tuần rồi, tỉnh làng ở Sóc-nóc lập thể bắt được Biên-pồn-Trương trong lúc và ngủ ban đêm. Xét trong nhà có 1 cây súng trên Level và 33 cái bi đạn!

Thông thư Phụ nữ

Cùng anh T. V. Thịnh, Sadec

Chữ «còn» và chữ «vội» của anh nhắc cho tôi đó, thật đáng làm. Tôi lớn thiệt, bởi vì tôi bán nhiều công việc, viết gấp đưa gấp, sau khi ra rồi mới thấy, nhưng nghĩ chắc độc-giải cũng đã sửa chữa cho tôi rồi. Tôi rất cảm ơn anh bạn không quên tôi, đọc văn tôi rất kỹ, khiến cho tôi càng sôi sảng trong công việc làm của tôi hơn nữa.

Một lần chốt, tôi xin cảm ơn anh và chúc cho anh an hảo. VIÊN-HOÀNH

Một quyển tiểu-thuyết mà xưa nay trong rừng tiểu-thuyết Đông-Pháp không có cuốn nào tương đương là quyển: HAI NGÔI SAO AI-TÌNH

Máy khéo, cắt đúng, giá rẻ là mấy cái đặc tánh của tiệm:

PHAN-BÁ-LƯƠNG 118, Rue Espagne, Saigon

CUỘC TRANH VÔ-DỊCH PINGPONG NAM-KY DO HAI HỘI XÉT-TAY VÀ NAM TÔ-CHỨC

Hai hội xét-Tay và Nam có lời ngỏ cùng các tay chơi Pingpong đàn-bà và đàn-ông biết rằng sẽ có tranh vô-dịch Pingpong Nam-kỳ mở ở xét-Tay (vườn ông Trương).

Cuộc tranh này gồm có ba hạng: hai hạng (chủ và nhũ) để cho đàn-ông và một hạng để cho đàn-bà; có giải thưởng riêng khác nhau.

Những người muốn dự cuộc xin đi nơi M. Triệu-vân-Yên số 96 đường Bonnard Saigon bay là M. Gressard, Gérant du Cercle Sportif Saigonnais và phải nhớ tên họ, chỗ ở rõ ràng, kể từ ngày 1er Juillet đến 6 giờ chiều, 9 Juillet 1932 thì khóa sỏ.

Chiếu theo lệ, sẽ có cuộc bắt thăm nơi nhà M. Triệu-vân-Yên đúng 8 giờ sáng ngày thứ hai 11 Juillet 1932.

Hai độ để cho đàn-ông sẽ tranh theo thể-thức sau này: Một độ đầu (éliminatoires) chơi trong 3 sets.

Một độ 1/4 finale, và 1/2 finale (chốt) chơi trong 5 sets trừ ra độ chốt thì chơi trong 7 sets.

Độ để cho đàn-bà thì tranh trong 3 sets, trừ ra độ chốt thì chơi trong 5 sets.

Ngày thứ bảy 16 Juillet thì khởi sự đánh.

Cuộc tranh vô-dịch này ngày thứ bảy thì 3 giờ chiều và 9 giờ tối khởi sự, ngày chẵn-nhật thì 8 giờ sáng và 9 giờ tối.

Tiền dự cuộc mỗi người là 1\$00; vì nếu không gọi liền dự cuộc thì không ghi tên. Trong lúc tranh cuộc thì sẽ dùng bánh «Supra championnat» đầu ông-cop!

GIẢI THƯỞNG. - Hạng nhì đàn-ông một cái tượng đồng có chân dài cầm thanh rất đẹp giá 500 quan. Hạng nhì đàn-bà một cái cúp bằng đồng rất đẹp.

Hạng đàn-bà một cái cúp bằng bạc rất tốt giá trên 500 quan.

Những giải thưởng hiện nay có chừng ở nhà buôn Nguyễn-vân-Trần số 96 đường Bonnard Saigon.

Tròn đã hai năm nay bị bắt lại

Lý-vân-Quê, là một tên ăn cướp đã chém giết, giết của nhiều người làm, cách đây 2 năm tòa kêu án chung-thân khổ-sai.

Lúc lính đất Quê lên Saigon đặng giam vào khám lớn, thời Quê trốn được. Người lính giữ Quê bị cách chức liền, còn Quê thì cao bay xa chạy.

Đã hai năm nay, Quê ở đâu không rõ. Tương trong 2 năm nay người ta đã «qua tên tuổi» của mình rồi, nên thung dung lên Saigon đi chơi, rồi gặp người lính kia nhìn mặt giống bình liền bắt đem về bắt. Xét cáo-cước thời qua Quê này với Quê bị án chung thân là một Quê, nên đã đem cho ở trong khám lớn rồi.

Hãy đọc Tiểu-thuyết: VẬY MỚI TÌNH! ở trường thư tu.

ĐÀN BÀ VỚI VIỆC NƯỚC

Một người thiếu-phụ vì việc báo thù chông mà hiến thân cho nước

(Tiếp theo và hết)

Vào sanh ra từ....

Kể lại chuyện nàng E-li, nhiều việc nàng làm thiệt đáng phục cho tài trí mưu-mò của nàng, mà nhiều việc cũng rất thương-hại thay cho lòng đồng-cảm của nàng. Vì quá tin mình, mà nàng không đề-dặt, đến đời sa thân vào tay giặc ác-độc... Nhưng việc của nàng đã làm được, thì giúp ích cho binh Đồng-minh không biết bao nhiêu.

Vậy nên kể qua một vài việc. Năm 1915, qua xứ Ru-ma-ni (Roumanie) là xứ nghèo, nàng bày mưu định kế thế nào không biết, mà gạt cả đạo tình-bình của xứ ấy phải lộn vào vòng binh của Đồng-minh, bị đánh phá tan tành. Rồi nàng đi qua (tính-ga-ri (Bulgare)), xin giúp thông-bành (cũng là mưu của nàng mà nhà quân bị Ru-ma-ni bảo làm giúp ấy cho nàng) ở trong giới ấy nàng lại đâm đẽ tên họ, gốc gác của nàng là người xứ nào mới gan cho chờ!

Nàng đi, đến đâu, chỉ nhờ tánh tốt sống, nhờ cái sắc thiên kiều ba mi, nhờ lòng quảng-dai bác ái, như là như cái nu cười của miệng mà làm nên việc cả. Chỉ có mấy cái đạo-tính hơn người đó, mà tới Xô-phi-a (Sofia) nàng được các nha quyền thế kính chuộng. Nhờ vậy, nàng mới rỏ xứ Hil-lap toàn phần Đông-minh (trahison grecque).

Nàng trở về, bày tỏ mọi lẽ, rồi định mưu với đại-tướng Sarrai. Nàng bày tỏ phương lược đối phó của nàng, được đại-tướng Sarrai khen là s. Rồi nàng trở qua Xô-phi-a. (Độc-giải nên nhớ, nàng làm việc như vậy, mà không nhớ ai giúp đỡ tiền bạc hay thế lực gì cả.) Nàng đi theo những giấy của các toán binh miền Đông của Đồng-minh làm ra, cốt đưa cho quân Đức. Có điều những giấy tờ ấy làm giả, để gạt gẫm quân Đức làm mưu mà thôi.

Sa vào lưới rập. Tôi nơi nàng được vào hội Quân-sự ở Xô-phi-a, thò giấy tờ ấy ra, rồi bàn cãi này nọ; những lời nàng nói ra, hội ấy đều y theo. Từ đó người ta coi nàng như là một vị cố vấn tham-mưu gì vậy. Nàng được trong-dụng, nàng xin đi quan-sát các khám tội binh, trong đó có 500 binh Pháp khổ-sai, nàng lên đem đồ vào cho, rồi hỏi thăm nỗi họ, nàng bày mưu định chức như thân, cứu được 73 người cả quan võ và quân Pháp trốn được. Nhưng không thay, nàng vì quá tin mình, vì quá can-đảm, để đến nỗi kế nghiệp dìm thủy cơ mưu, nên cho người nom theo mình.

Một người đàn-bà Ru-ma-ni theo giúp việc cho nàng, được nàng tin dùng; chính họ đó hai nàng bị bắt đó. Nguyễn tới Radomir, nàng toan đem một vị quan ba pháp thủ nước Anh đi trốn, ngày lúc nàng sửa soạn đưa giấy tờ cần-cước, tiền bạc và địa-bản (boussole) cho, thì quân họ thám của kẻ nghịch rập lại bắt nàng, tang chừng đó, chốt ngõ nào? Chúng đem nàng nhốt vào đồn kia ở giữa sông, để chờ tòa án binh hợp-xử. Nàng chắc không thể sống được, nhưng nàng không sợ, thà chết vậy mà may ra được thấy phụ-quân ở chốn suối vàng.

Đoạn này kể qua không khác một pho tiểu-thuyết phiêu-lưu, chính vì nữ-anh-hung kể lại rằng: Tìm mưu thoát nạn «Vào đồn (khâm) ấy, người ta đưa tôi về phòng kín, nó do bản và trời-át lăm, may bọn lính canh gác tôi thấy vậy cho tôi một cái áo choàng và một cái mũ, đêm là đã ch ch hể. Hai vật này của một viên quan võ

Binh-ga-ri bị bắt, vì làm bày sao đó, rồi ở khám tù vãn, đầu hiệu này còn; do là cái chia khoa tôi mong thoát thân vậy.

«Ở đó, mỗi bữa ăn có viên quan đem đồ ăn vào, đứng coi chừng, hề tôi ăn rồi, thì chẵn đĩa gì họ đem đi hết. Lúc tôi ăn thì có người cho 5, 6 tên tội nhơn khác ăn. Viên quan này có tánh lân-khân lắm, mỗi lần tôi là mỗi lần mon-tròn, chọc ghẹo tôi luôn. Và đờ tướng hung ra, cốt làm cho tôi xiêu lòng.

«Bồi chiều kia, tôi đi h mưu rồi, tôi bữa ăn theo thường bữa, và cũng nói năng cảm-độ tôi nữa. Mà lần này tôi không chú-y, quau-quai như trước, tôi trả lời vui vẻ với vị này. Bầy giờ tôi nói, tôi tung lời của và xin, và mừng quinh, thừa dịp và ngo chửn khác, tôi lấy con dao bỏ vào vào vào lấy ấy sang lưng. Xong đi ra đóng cửa phòng, mà tôi không dám ngó lại. Tôi đi, mà bình như vậy ngay. Giờ mới làm sao qua các chỗ canh gác đấy.

Mất tôi còn trốn, mình tôi hầy còn rung. Tôi định tâm-thần lại, đành liều với cái may rủi đi. Một phút, hai phút, ba bốn phút, thời-gian lo sợ pháp-phòng chỉ có thế, mà tôi coi như dài lâu mấy thế-kỷ. Khi rồi, ra ngoài không-khí nhẹ-nhàng thanh-thoai, tự-do-sung-sướng. Ngoài sông, có con thuyền ai cầm đó, ừ, nó chờ tôi đây ư? Mừng quá, tôi nhẩy xuống, mở dây neo, nước chảy đưa đi, như vậy có 2 tiếng đồng-hồ. Tôi mới rình kia là đêm khuya lẫm rồi.

«... Mười lăm ngày ròng rã, tôi đi quanh-quất trong rừng, cực khổ, đói khát, tôi không nài. Tôi có hi-vọng về nước mà. May phước một đôi khi tôi gặp xe của người đồng-bà, tôi đi nhờ cũng đợ. Sau lại tôi ăn trộm con ngựa, vì cứu-tình của tôi đó. Tôi coi ngựa thoát khỏi biên-giới Ru-ma-ni.»

C. T. T.

Quán-quản Ten-nit Bắc-kỳ và Nam

Chúng tôi được tin chắc rằng đến chơn-nhật này 29 Jun 1932, thì nhà vô-dịch Bắc-kỳ là M. Trần-vân-Dương và tá-kiện tướng trong điệu ten-nit Hà-thành là M. Nguyễn-Bính (cũng là nhà viết báo thể-thao có tiếng) sẽ đến viếng Saigon.

Ấy là một cái tin đáng mừng trong làng thể-thao nước nhà; nên việc có mấy lời báo trước cho chị em anh em hay để dự bị cuộc tiếp rước cho xứng đáng với cái tinh-tinh mà anh em ở đất Bắc đã bao pheo tỏ ra với các nhà thể-thao trong Nam ta.

Trong lúc ở Saigon hai ngôi sao của làng ten-nit Bắc-kỳ sẽ an nghỉ tại Phòng-cảnh khách-lưu của ông Võ-vân-Bau. Chương trình các cuộc tranh đấu Nam-Bắc thì chưa nay hội Xec Annon sẽ nhất định và có lẽ đến mai sẽ công bố lên báo thể thao. Một điều mà chúng ta có thể tin chắc là mấy trận tranh đấu này sẽ kịch liệt là thường, kịch liệt như ít khi chúng ta được trông thấy.

VẤN ĐỀ GIÁO-DỤC

Xin kêu gào các nhà trí-thiện, các bậc thượng-lưu nên lưu tâm đến đám học sanh nghèo ở bên Pháp.

Phần phụ người thanh niên Việt-nam cần phải lo đi du học, để thâu phục lấy cái tư-tướng hay, hấp thụ lấy cái văn minh mới đang về truyền bá trong xứ sỏ.

Vi vậy mà đầu mấy năm về sau này, các bậc thượng lưu trí thức, cùng các nhà phú hộ cho con em đi du học ở phương xa, nhất là ở Pháp cũng khá đông. Năm nào cũng thấy có một số thanh niên xuất dương. Thấy vậy cũng nên mừng giùm cho tương lai của đám thanh niên ta làm.

Trong đám du học đó, có một phần thì mong mỏi về lối quan-trưởng, còn một phần thì lo đào tạo cho nên danh phận để ngày sau về giúp ích cho quê hương, xứ sỏ. Nói cho đúng ra thì chẳng phải hết thấy vì quan niệm quốc gia mà đua nhau du học vậy. Nhưng dầu chỉ chỉ đi nữa ta cũng chẳng nên trách mà nên mừng.

Kỳ đầu ở Pháp vừa qua, tôi có tiếp được một phong thư của bạn tôi đương du học ở bên, thuật lại cái tình cảnh của đám học-sanh hiện thời, nghe ra thiệt là xúc cảm!

Hiện thời, bên Pháp, ở các đại học đương, đều có đồng người Việt-nam đương lo đời mai kinh sử, nhưng nghe một lời trong đám học sanh đó có nhiều anh em phải hụt tiền, nửa chừng đành chịu lờ đờ, vì hiện thời trong nước mình gặp phải kinh tế nguy nan, các bậc hào gia phú hộ, lú mà ruộng nương chẳng thiếu gì, nhưng lúa thì không đặng giá, lại thêm sưu mọt làm hư hao chẳng ít, nên cứ tiền đâu có dư để gửi, cho qua con em tiếp rước.

Như vậy thì đành chịu bước đờ dang rồi, nhưng mà đã hết sao, lại còn có kẻ cơm không đủ mà ăn, áo quần không tiền mua sắm, còn nếu muốn trở về xứ sỏ, thì lại đi gì sao, vì tiền đã không đủ tiền xai thì tiền đâu dư để mua về đáp tâu về tổ-Quốc? Còn ở lại thì lại gặp trăm điều khổ-khổ. Gặp phải cái lúc đó sống đợ chết như vậy, ngộ biêu phải tòng quynh, mới dám ra làm mướn, đồng tiền lương không đủ xai đương, coi thiệt là thể-thảm!

Nói qua việc lập học-bồng, thì trong hai năm vừa qua, ở Nam-kỳ này, Phụ-nữ Tân-vân đã đề xướng ra trước như, cũng nhờ chút ít của các nhà trí-thiện nên chỉ đã châu cấp được hai học sanh nghèo, hiện đương tòng học ở Pháp. Đó là một cái khó-điễm của bậc đương trí-thiện vậy. Than ôi! Bao nhiêu đó có đủ vào đâu? vì còn phải lo cho hai học-sanh đó đến ngày thành tài về nước, thì bước đường đi coi lại hầy còn dài dường đó!

Đó là việc châu cấp cho hai bạn thiếu niên, chớ còn phần đồng anh em đương vật về ở bên Pháp lại mời sao đấy?

Vấn biết trong nước cần phải có sáng xuất nhiều học-nhơn tài, thì nước nhà mới mong phát đạt, thể thì phải trông cậy ở đám thanh niên vì thanh niên là tương lai và rường cột của nước nhà đó. Nhưng than ôi! Một đám thanh niên đương du học ở Pháp mai sau này sẽ có lợi gì chẳng?

Đứng trước cái tình cảnh khổ-khó ấy, ta nên tru học-thực phương châm nào để giải quyết cái vấn-đề này trước nhất.

Giá báo mới của Phụ-nữ Tân-vân

Phụ-nữ Tân-vân ra hằng ngày, nhưng ngày thứ năm thì ra thành lập 32 trường, tính theo giá mới: Mua trọn thì cả năm 18\$00; nửa năm 10\$00; ba tháng 5\$50.

Mua nội phần hằng ngày thì cả năm 12\$00; nửa năm 6\$50; ba tháng 3\$50.

Mua nội phần tuần thì cả năm 6\$00; nửa năm 3\$50; ba tháng 1\$80.

Còn đối với các độc-giả yêu qui đã mua phần tuần lâu nay rồi, Bộ-bao kính gửi biểu mỗi vị ba số đầu của phần hằng ngày.

Như vì nào muốn đợc loan phần hằng ngày cho khỏi quên-don thì xin gửi thư và man-don luôn cho Hội-bao tuy thế hạn mua, cứ 3 tháng 3 p., 6 tháng 6 p. và trọn năm 12 p.

Đối với các vị độc-giả cũ thì loan báo lại mỗi cách đặc biệt như vậy nữa: Vì nào muốn mua một tháng thì trả 1 p. hai tháng thì trả 2 p. có đó mà suy ra, chớ không có tăng trội về giá tháng như trên kia.

Hội-bao cũng vẫn giữ lệ thường nay, nếu không có gỏ-mandat trước thì chúng tôi không thể gửi báo được.

PHỤ-NỮ TÂN-VÂN

Giá 15\$00 tính có 5\$00

Hai mươi năm danh tiếng là phòng trống rang và chụp hình ngày và đêm, về hình mực Tàu ở chợ CH PHOTO-SAIGON đương Vannier số 74; ở Dakota số 116-118, lld. Albert Ter Photo KHONG-MINH có cho mướn máy chụp hình lớn nhỏ đều đủ và rọi hình thiệt đẹp, đầu lớn nhỏ cũ mới đều rọi đợc, tùy theo ý thích của quý vị, hình rọi không thể không giố, chẳng đàu lấy tiền, giá tính thiệt rẻ chỉ 0m50X60 giá 0p. 0m30X40 giá 0p. Muốn hình màu thì tính thêm 1p. mỗi tấm, có tráng Vermin thì mỗi tấm 1p.

Ở cách xa gửi hình lại, tôi sẽ gửi cách lành hóa giao ngân.

Nguyễn-vân-Chân

Saigon có một

Thiên hạ đồn không sai, nhà đồng sách và làm các thứ hộp giấy (carton) đủ kiểu, tốt đẹp vô song, giá lại rẻ hơn hết, chẳng có đâu bằng! Nguyễn-vân-Chân 16 Bđ Gallieni gần gare Arras (Saigon). Một người mướn đóng sỏ N. D. N.

THẦY ANNAM CÙNG GIỚI MÃ!

Tôi vì ham vui, bị bệnh trẻ-khí, dai càng ngày càng lớn, tức tôi đau đớn vô cùng, may đợc phương không lành, may đợc thầy Võ-thanh-Long, thầy chuyên môn về bệnh nơi trên, cho tôi ăn uống, và bình dân là như đau như nứa, cơn huyết mạch đại bại, hiện nay ở tại tiệm Bảo-an-đương số 12 đường lld Gallieni Saigon, tôi nhờ ơn thầy được trị chỉ trong một tuần lễ mà được lành, nên tôi có vài lời cảm tạ ơn thầy, sau là cho quý ngài nào, bị bệnh như tôi, có chỗ chữa trị, khỏi lo tiền mất tật còn.

Nguyễn-v-Tân Employe de Commerce, Saigon

học bằng cơ lớn, để dành tiền để cử mỗi năm gửi qua Pháp đi nuôi đợc đợc cấp, vì chẳng cầu được toàn cả đám học sanh chớ cũng có thể giúp đợc một phần trong đó.

Còn nếu có thể nào tôi năm năm cấp thêm một vài học sanh nghèo đi du học, thì lại càng qui hơn nữa.

Vậy các bậc thượng lưu và các nhà trí-thiện nghĩ sao? Tuấn-Son

GIÁ LÚA GẠO

Table listing rice prices for various types (Lúa thật lợt, Lúa xay gạo số 1, etc.) and their corresponding prices.

Tin Tàu

Table listing shipping schedules (ĐẾN, ĐI) with destinations like Amboise ở Pháp, Metzinger, etc., and their respective dates.

KIỆP NỔI TRỜI!

KHÔNG-TUYÊN dịch Nguyên văn của HECTOR MALOT

Mấy tiếng oa, oa, tôi ra mặt chào đời nhậm ngày thứ sáu, cái ngày mà lúc bấy giờ gia quyến tôi cho là một ngày xấu. Sinh nhậm ngày đó chỉ cho khỏi sao này tôi phải mang kiếp bình-bồng phiêu-lưu!

Phải, phiêu-lưu, chính tôi đây năm trường thàng lung, cái cảnh ray đây mai đó tôi cũng đã từng phen nếm té chột lười đi rồi.

Tại từ ông đũa cha, cha đến con, gia quyến họ Cảnh-Hồ đều là thủy-thù mà! Cũng như những gia quyến khác, họ Cảnh-Hồ tôi cũng có anh

hàng vậy: ông ngoại tôi rồi đến cha La-hy tôi. Cái tên La-hy, tôi nghe họ làng tọng đã không egot. Cái người mà giúp cho vua An-Đô để đánh đuổi quân Hồng-mao; cái người mà có nhiều voi có cái tay bằng bạc, chính là cậu La-hy tôi đó.

Cha tôi, sao khi cười me tôi ít năm, cái chi giục giã phiêu-lưu bước cha tôi phải lia gia-dinh yêu mến dựng cái quỏn một chiếc thuyền, cứ nhằm mùa xuân thì đi đánh cá ở hải đảo I-An (Islande).

Tôi không nhớ ngày nào mà cha tôi để bước ra đi. Tôi chỉ

nhớ được là lúc cha tôi đi bình như nhậm kỳ bảo tôi đêm ngày không ngủ mà tôi thường bay lại nhà Bưu-điện để lấy thư và để biết tin tức.

Bao phen, đêm nào như đêm này, mẹ tôi và tôi qui trước ngọn đèn xanh để khâu vá... Theo ý chúng tôi hệ bảo tôi chỗ lảng tôi thì là có bảo tôi cũ xưa, ngoi cuông phong làm lay động cái chồi của mẹ tôi thì cũng làm cho nghiêng ngửa chiếc thuyền của cha tôi linh đình giữa bể vậy! Tuy là nhà tôi nhớ một chút nói che khuất mà nhiều khi chúng tôi phải chỗi dậy bước cửa lại, bảo tôi đã coi, cái nhà của chúng tôi ở đây là một cái chồi của kẻ nghèo, mỗi một luồng gió, dầu nhẹ dầu mạnh, nó cũng rên siết từ kéo đến cột!

Một đêm, nhậm tháng mười, tôi đương ngon giấc, mẹ tôi đánh thức tôi dậy: giống gió

lâm sao! Bưng tai chặc óc với những tiếng cây xào-xạc. Nhà tôi nghiêng qua nghiêng lại kêu nghe rúc rúc. Tình cảnh thế đó mà nhiều khi một ngọn gió lò lảm tắc ngọn đèn, làm cho chúng tôi ở vào khoản thăm u tịch-mịch. Chua chực với tiếng cây đập nhau, ngoài me biển sóng bõ vô gành nghe thổi âm l. Thình lình cánh cửa sổ nhà tôi bị ngọn gió mạnh quá phải sủi ra văng xa và bị tan lành. Sự lo sợ của chúng tôi bấy giờ đã lên đến cực điểm. Mẹ tôi la lên: « Trời ơi! Chẳng tôi phải chết! »

Một bức thư của cha tôi gửi đến cách vài tháng trước cái đêm này, tôi nhớ tình cảnh nguy hiểm của cái nghề, làm cho mẹ tôi mười phần đã quyết là cha tôi đêm nay phải mất. Thật vậy, mỗi đêm mẹ tôi vẫn chiêm bao thấy những là bão tố! Ngày mà tôi thuật chuyện

này đây, sự đi thư không phải như bây giờ. Mỗi khi có thư từ tôi thì lại bu-rô mà hỏi thăm để lấy, chờ không có ai đem đi phát đầu. Mỗi lần có thư đến thì nhà thơ đóng đục những người. Già cũng có, trẻ cũng có, đàn bà tay nách con mà là tay vào chằm chằm mà nghe kêu đến tên mình. Phát thư xong, cái cảnh chen lấn khi này lại đổi ra một cái cảnh khác: có người coi thư thì vui cười mà cũng có kẻ xem thư rồi khóc nức nủ! Người không động thư bởi thăm kẻ có thư. Thật cái nghề vượt biển là không nên nói rằng: « Không có tin tức là điềm tốt. »

Có một bà lão, rỗng rã luôn 6 năm, ngày nào như ngày nấy cũng đến nhà thơ mà chực lấy tin chồng. Lăn nào trên mặt bà cũng điếm một vẻ âu sầu: sáu năm bà không được một

chữ của chồng bà gửi về. Họ kêu bà là bà Ru-An. Người ta thuật lại rằng chồng bà với bốn người trai-tráng nữa đã bị bão giữa biển biệt tăm biệt dạng cả ghe cả người. Từ buổi cái tin đó truyền đi khắp nơi, thì mỗi là: bà đến nhà thơ, người phát thư đều nói với bà: « Hôm nay bà không có chi cả, có lẽ bữa khác! » Bà bước ra mà tâm trí vẫn định ninh rằng bà sẽ có tin tức của chồng.

Mỗi khi, lần nào tôi đến nhà thơ thì đã thấy bà lại trước bao giờ rồi. Bà gặp tôi lần nào cũng thuật lại rằng chồng bà với mấy người kia đương bủa lưới giàng cá thì thình lình có giông tố đến, vô bờ không được phải bị trôi vạt nơi nào, rồi có lẽ nhờ tàu vớt lên đem về Thổ-giải-mới. Bà lại nói một cách quả quyết rằng: « Sự đó thường khi có vậy, cháu không nghe nói con của

bà Me-Lan sao? Có lẽ bây giờ họ ở bên nước Mỹ, rồi họ sẽ về. Chẳng đó chẳng Đê-Rôm của bà nó lớn đại. Hồi nó đi thì nó 16 tuổi, sáu năm nay nữa thì được hai chục tuổi rồi. Hai chục tuổi! Nó đã thành người rồi cháu há! »

Bà không bao giờ chịu tin là mấy người đó đã chết mất. Bà sợ bà chết mà không được thấy mặt con khi nó trở về nên chỉ bả mới lấy mấy chục quan tiền của bà tiền-đạo xưa nay giao cho ông cố đạo ở đó để trao lại cho Đê-Rôm.

(Còn nữa)

Thuốc xức mụn VAN-DAI

Phạm đàn bà con gái, đương lúc xuân thời, qui nhất là giữ gìn cho da mặt được mịn màng, trong trẻo. Người con gái đầu cho gương mặt xinh đẹp, miệng cười có duyên tới đâu nữa, mà nước da lại xỉn mọng, để lau thành tàn nhang, thì coi cũng kém về yêu kiều, vì như hôn ngọc qui mà có tí có vết vậy.

Người nào mung it xức bôi trong ba đêm, mung nhiều trong năm đêm thì hết. Mấy đêm đầu mới xức thấy da mặt có hơi ngứa, thì chờ sự, cứ xức hoài cho tới hết mung. Đã có nhiều người dùng thử đều khen ngợi rằng: « Thuốc hiệu - nghiệm không có thứ thuốc xức mụn nào hay bằng ».

GIÁ BÀN MỖI HỮ LỬ:

Hũ lớn 1550. - Hũ vừa 1500. - Hũ nhỏ 0550

Ở 22 ai muốn mua, hoặc muốn thử xin viết thư thường lương tới Mlle. Huynh có 9-Sau, Rue Luriana (Treasury) - Cũng có gửi ban tại Societes Ng-duc-Nhuận Chợ cũ Saigon.

P. S. Xức thuốc này, muốn cho tuyệt nọc thì nên dùng thuốc xóc - Tiêu-dâm-tễ hai con Voi - một tháng hai kỳ, thì không bao giờ có mụn.

TRAN-VAN-HAI dit Hai KY

62 61, rue Amiral Dupre, Saigon

Người Nam giúp người Nam

Tôi đã làm 15 năm tại nhà sữa đông hồ, trụ danh của người Pháp. Tại Hanoi, và 10 năm mấy tiệm kim-boan lon như tại Saigon. Tôi chuyên nghề sửa các thứ đồng hồ lon nhỏ, đã được nhiều giấy khen.

Nay tôi ra mở tiệm riêng, tại đường (Thư-đức), rue Amiral Dupre, số 62-61. Tôi có lãnh sự đủ các kiểu đồng hồ lon nhỏ, và có bán đủ thứ đồ thủ-dông-hồ treo tường, như là Carillons Westminster, và Régulateur kiểu nào cũng có, như 8 baguettes và 5 baguettes giá rất rẻ, và có bán đủ đồ phụ tùng về nghề đồng hồ.

Từ nay xin Quý khách chiếu cố đến bản tiệm.

Mua hay sửa, chúng tôi xin làm rất cẩn thận và bảo hành chắc chắn, chặc Quý khách sẽ được vừa lòng lắm.

Kính cáo,

Chủ nhân: TRAN-VAN-HAI dit Hai KY
Đường Thư-Đức, bên hông nhà hàng Courtois

GẮN TÓI MÙA MƯA BÀ CON NÊN COI CHỪNG

MÈ năm nào nắng gắt, nắng qua mùa mưa thường hay có bệnh Thận thối là một bệnh rất hiểm nghèo.

MUỐI nước biển này nên để dành trong nhà vì thuốc trị bệnh Thận thối này là « Elaxie » anticholérique Khương-Binh-Tinh - ở Courtois là một thứ thuốc mà trong Lạc-phần đều có người bán là thân-hiện và đã cứu sống rất nhiều người.

THUỐC này, để nhiều lon quanh là thứ thuốc Sarramon Khương-Binh-Tinh chữa các bệnh này có trong nhà luôn luôn.

Có bán về 5\$50, 12 về 8\$50. Có bán cả thùng rành rẽ. Có trị bệnh tại nhà thuốc Khương-Binh-Tinh Courtois - Languegue - Saïgon (cửa Cát-mũi) - Pharmacie Dubot - Médicin TIẾT Châloné

ĐỒ-NHỮ-LIÊN
110, R. D'ESPAGNE SAIGON

Bán đi để phụ-tùng Xả-hội-giả-rẻ-rẻ.

cho mượn và sửa máy viết, khắc hình có than và đá, làm mô-bia đá cẩm-thạch, khắc con dấu và bản đồng.

Ban máy và đĩa hát Đê-ky, bán cả có mailot giá rất rẻ, mua nhiều có lộc hồng.

ĐỒ-NHỮ-LIÊN
91 et 110 Rue d'Espagne
TÉLÉPHONE 000

THỬ BÌNH PHÂM TƯỜNG

TO' VU'ONG ĐẾN THÁC

V

Hai số báo qua rồi, bởi tôi bán việc quá, nên không bình phâm tiếp những « Tư vương đến thác » được, nay tôi xin bình phâm đến màn thứ tư, là màn chót, cho tròn bốn phần đối với hội Chấn-hưng nghệ diễn-kịch, mà cũng đối với các bạn đồ-giả đã quan-tâm đến điệu hát cải lương Nam-kỳ.

Màn thứ tư chung một cái cảnh thật là buồn rầu lạnh lẽo. Chẳng cần nghe những tiếng rên than rấm rĩ, nhắc nhở thiết tha của cô Lý-ngọc-Hương nằm trên giường bệnh ở bên góc tá, khán-giả chỉ trông thấy cái cảnh nhà và hai cô em hầu hạ Ngọc-Hương, cũng đủ xối xả nao lòng đi rồi.

Màn này chung dọn như vậy là được lắm, chỉ tiếc lớp Trường-tòa đến biên độ và Lương-y đến coi mạch là không đúng với sự thiết một chút!

Lúc hay tin Trường-tòa đến biên độ-dạ của Ngọc-Hương, cô Anh-Nga (cô lẽ là em nuôi của cô Ngọc-Hương) sợ hãi thì phải, nhưng nói lớn tiếng và nào nỉ với Trường-tòa quá thì sai. Lớp này tôi muốn cô Anh-Nga tỏ dáng sợ sệt tức thì cho nhiều hơn, rồi mới Trường-tòa xé qua góc hữu, nói nhỏ nhỏ (không cần cho thỉnh giả nghe) và cô ra bộ cho nhiều, khi thì Ngọc-Hương, khi vượt ngực mình là để cho thỉnh-giả biết có muốn nói giọng gì rồi. Muốn cho dễ hiểu hơn nữa thì ta hãy làm theo cái kiểu hai người nói chuyện bằng điện thoại (téléphone) cũng được, nghĩa là cô Anh-Nga nói xăm xít không ai nghe được, nhưng Trường-tòa trả lời thì lại nói lớn một chút cho khán giả nghe. Làm như vậy tại mới giữa được cô Ngọc-Hương một cái tin buồn rầu ấy, chứ làm theo kiểu cô Anh-Nga huyên nọ, tôi chắc cô Ngọc-Hương nghe không sót một lời, có đến thấy tuồng không cho có nói chi hết nên có mới phải làm thỉnh mà thôi.

Ông Lương-y là người học Tây hay Nam? Tôi thấy ông mặc đồ Tây mà lại cầm tay có Ngọc-Hương coi mạch, và coi mạch tay trái nữa mới thiết là sai điệu quá chừng. Ông nên sửa lại cho rành: Lương-y Tây thì coi mạch theo Tây, thấy thuốc Nam thì coi mạch theo Annam, mà nhất là đứng bả mạch bằng tay trái mà chọc cho khán-giả cười.

Cái lớp ông Xuân-Nghiêm hay cô Ngọc-Hương bịnh nặng

Độc quyền ở Đông-dương hết thấy những món đồ chụp hình hiệu AGFA.

Tốt nhất trong hoàn cầu PHOTO KHÁNH-KY
44, B. Bonard, Saigon

Vớ ruột thư nào làm vừa lòng chủ xe? Thì chỉ có hiệu Continental của người Đứcc chề ra thôi.

Lâu mòn, không nổ bẫy, không trơn, không trượt, mòn tới lỗ cũng không sao. Ấy là mấy cái tính chất đặc biệt của vớ Continental. SAIGON - AUTO

Ettablissement TANG-QUANG-DI
Đại-lý độc-quyền Đông-dương
18-28 Rue Amiral Roze, SAIGON

Xin chú ý

Nón Casque bằng liège và bằng cao su nguyên giá 15\$00 hũ còn 1\$00 một cái.

Nón Mossani có hai màu: xám lơc xanh và xám hồng nguyên giá 15\$00 hũ còn 10\$00 một cái.

Khăn den Suối-dờn Lãithieu bằng nhiều Cẩn-kho và bằng cầm-nhung, nguyên giá 3\$00 hũ còn 1\$80.

Nỉ den dày thiết ở với nguyên giá một thước 8\$50 hũ còn 5\$00.

Có bán tại nhà hàng Nguyễn-Đức-Nhuận 48/Rue Vannier SAIGON.

Hời Đồng bào

Nhất nghệ tinh, nhất thân vinh, thì lại nhà PHAM-THÉ-KINH mà học máy đánh chữ trong một tháng đã thành nghệ và có sửa các thứ máy đánh chữ, đồng hồ đủ kiểu, có bảo lãnh, khắc đủ kiểu con dấu và mô-bia cẩm-thạch v. v. . .

Sửa các thứ mô-tơ, đi-na-mô về xe hơi, quạt máy đủ kiểu.

PHAM-THÉ-KINH
17, Rue Do-hu-Vi, Saigon
Téléphone N° 950

Văn chương trong cuốn « Hai ngôi sao Ái Tinh » là văn chương bóng bẩy, ý vị thâm trầm từ đầu đến cuối không có một đoạn nào hoặc một câu nào mà không bổ ích.

BÒ-LỬA! BÒ-LỬA!

Quý Bà! Nên bỏ lửa đi!

Nếu quý Bà lúc sanh sản muốn:

**khởi phải nằm lửa
khởi phải nóng nực
khởi phải phiên phức
được ngon ăn
hợp vệ sanh**

thì qui Bà nên uống

RŨ'U BÒ LỬA

của nhà thuốc tây NGUYỄN-VĂN-TRÍ (Mytho)

Gửi cách lãnh hóa giao ngân khắp cõi Đông-Pháp

BA THỨ BỘT

Annam làm tại Longxuyên
Nhà chế tạo Mre VUONG-THI-MCUI

1. Bột Mãn-thích - 2. Bột Bắc - 3. Bột Đậu-xanh

Dám bảo kiết rằng qui bà, qui có hệ mua bột này mà làm bánh thì một trăm lần không trật một.

Trữ bán sỉ và bán lẻ tại hiệu:
NGUYỄN-THI-KINH, SAIGON

RŨ'U Quina Gentiane

là thứ rượu thiết bổ, mùl nó thơm tho, dịu dàng ai cũng ưa thích.

Có bán ở các tiệm rượu épicerie) và trừ tại Hàng MAZET

52, đường Paul Blanchy
SAIGON

Lành tốt hiệu Nguyễn-đức-Nhuận

Từ mười mấy năm nay bà kỳ Nam, Trưng, Hắc ai ai cũng đều biết tiếng lành hiệu Nguyễn-đức-Nhuận là 161, bên, giết không trở, không gây mệt, dùng cho đỡ rách cũng còn mười ròn đen. Ngày nay cũng vậy, hiệu lành Nguyễn-đức-Nhuận vẫn đã có sẵn là nhuộm, già công nhuộm lành càng thêm tốt thêm, lành, thật không có lành nào mà An qua cả. Lúc kinh-tế khốn-khắc này chừ tôn nên lụn lụn bên chửa mà mua, không nên dùng thứ đồ hao nhân, những thứ nười lảng có ngời nhưng chừn mua về xài, giết một lần là gây mệt, vài lần là nổ, nùn, như vậy là hại tiền. Muốn tránh đều lên kén, chừ tôn nên đến hiệu Nguyễn-đức-Nhuận mà mua lành tốt về dùng sẽ thấy sự ích lợi cho mình.

Bột Mãn-thích 1 cân 0\$25
Bột Bắc một cân.... 0, 25

DẦU KHUYNH-DIỆP

của hiệu Viên-Đệ, Đông-hời, là thứ dầu hay để nhứt

TIN-TUC NAM CHAU

(Tiep theo trang nhut)

người bằng với đạo binh phòng thủ của nước Đức...

(trong đất nước nào riêng ra đất nước này) Thư năm. - Hạn chế sức nặng của những máy bay không liên-hiệp.

Ban ông ủy-viên giám binh nhóm tạm

Ban ông-ủy-viên giám binh định sẽ nhóm hội công-khai ngày 1 tháng Juillet, nhưng có thư của ban Đại-biểu Huế ký mời nhóm hôm nay hồi 4 giờ...

Ông Grandi, đại-hiếu Y-ta-II đến Genève

Ông Grandi ở Lausanne mới đến Genève hồi 10 giờ sáng.

Việc quốc-tế liên-hiệp máy bay

Ban ủy-viên hàng không đương bàn luận vấn-đề quốc-tế liên-hiệp những hãng máy bay tư chủ đề và hành-khách (không phải của chánh-phủ và của nhà binh).

Ông lão nghị-viên thay mặt cho nước Pháp là Henri de Jouvenel

Ông lão nghị-viên thay mặt cho nước Pháp là Henri de Jouvenel, thuộc danh đoàn đại-biểu Pháp, tuyên-bố rằng sự quốc-tế liên-hiệp các hãng máy bay tư chủ đề và hành-khách (không phải của chánh-phủ và của nhà binh).

BELGIQUE

Bài trừ rượu mạnh

Quốc-hội đã ký đạo-luật bài trừ rượu mạnh và bỏ thẩm quyền lời chỉ-vấn của ông nghị Vanderbelle về sự duy trì các tục ép buộc làm công (travail forcé) ở thuộc-địa Congo.

ESPAGNE

Lập Tòa-án xét vụ phiến-loạn của Primo de Rivera

Nhị-viên ở quốc-đội bỏ thẩm quyền lập ra một cái tòa-án kêu là « tòa-án trả h-cử » có 21 ông nghị làm-ủy-viên để tra xét và định án vụ ông cựu Thủ-tướng độc-tái Primo de Rivera toan đánh đổ chánh-phủ.

Anh không đồng ý với Huế-kỳ

Lời tuyên-bố của tổng-thống Hoover về vấn-đề giám-binh mà ông Gibson đọc tại Genève làm cho dư-luận ở Anh chú-ý đến lắm. Nhiều ông trong phái Bảo-thủ nói rằng sự giám sát hết 1 phần ba các tàu chiến lớn mà Huế-kỳ xuống ra đó, nước Anh không thể nào nhận được. Phái lao-động thời lấy làm thỏa-thích thấy Huế-kỳ xuống ra như vậy.

DUC

Biểu tình rộn rục nhiều người chết

Đêm nay, tại kinh-đô Berlin có nhiều cuộc biểu-tình, sanh ra làm tràn xung đột giữa lính tuần-phòng và dân biểu-tình.

Trong lúc lộn xộn, một người là một núp trong nhà một người cộng-sản, cầm súng sấn bấn chết một người trong đảng Hitler.

Ở Essen, một người thuộc phái Cộng-hòa bị người ta đâm mấy lát da chết rồi.

Ở Andernach (Rhenanie) bọn cộng-sản đánh lộn với phái Hitler rất kịch liệt sau một cuộc diễn-thuyết của người Rathmann nói về nước Nga Xô-viết. Nhiều người bị trọng-thương.

Bọn Hitler mừng lễ thắng trận

Ở Varel (Oldenbourg) mấy trăm dân cộng-sản và thuộc

SAU KHU ONG OUTREY ĐẮC-CỬ

Ông Guérini ra trước tòa Phúc án

Còn huyên lại đến sáng thứ tư 6 Juillet

Ông De Lachetrotière hết sức lấy làm không bằng lòng về sự ông Ernest Outrey đã đắc-cử. Theo như ông De Lachetrotière thì ông Outrey đã đắc-cử đó là nhờ bởi cái thế lực kim-tiền, chứ chẳng có gì là. Bởi vậy sau khi cuộc tuyển-cử vừa liêu-kết, thì ông De La chetrotière liền đả-mạt đơn kiện những người vai vế của ông Outrey về tội vi phạm đạo đức mua thêm trong dịp tuyển-cử (corruption électorale).

Ông Guérini, chủ tiệm bốt taxi ở Saigon và bạn thân của ông nghị Outrey, sợ đã phải ra trước tòa đầu đũa là vì vậy.

Lần trước, đã bị tòa kêu án một trăm quan tiền phạt, nhưng ông Guérini không bằng lòng và xin chống án lên tòa trên.

Vậy tòa-á-trưa đã nhóm lại sáng bữa kia và do ông Nép-pear ngồi chánh-tòa.

Muốn cho chơn lý được bày ra một cách rõ ràng, lần này tòa phải hỏi thêm nhiều người chứng của hai bên. Về bên phe ông Guérini thì có những người như ông Laurent Gay, Ardán và Jules Haag làm chứng giùm. Tay viết mặc dầu, nếu xét một cách đại-khải, thì những lời khai của các chứng bên phe Guérini không đủ đánh đổ nổi những lời khai của các chứng bên phe De Lachetrotière, và cái tội « dùng tiền để mua thêm » có lẽ rồi ra ông Guérini không thể nào chạy chối đi đâu khỏi.

Sau khi hỏi xong các người làm chứng, tòa còn huyên lại đến trong nửa tháng, nghĩa là đến sáng thứ tư 6 Juillet mới xét tiếp.

phái xã-hội, nhóm nhau biểu-tình phản đối bọn Hitler có bản ý phục và đất lộ lượm đi. Bọn Hitler toan kêu là có của dâng trên óc nhà độc-lý Oldenbourg để ăn mừng bọn Hitler chiếm được chánh-quyền ở Oldenbourg.

Dảng Hitler là đảng chánh-thứ của chánh-phủ Đức chăng?

Bọn thuộc đảng Trung-ương lấy làm bất-bình vì ông thượng thư bộ nội-vụ không chịu tiếp họ mà lại nói rằng việc quốc-quan họ bất bình là vì trước họ chứng mấy phút đồng hồ, ông thượng thư bộ nội-vụ có tiếp rước đại-biểu của đảng Quốc-gia xã-hội là đảng của Hitler.

Họ đồn rùm lên rằng bây giờ chánh-phủ thừa nhận đảng Hitler là cơ quan chánh-thứ của chánh-phủ rồi vậy.

Hitler được nước qu.

Trung Nam Bắc một nhà

(Tiep theo trang nhut)

nghe ngấm giữa quốc dân đó, nhưng không ai giỡ nó ra thời nó cũng như vật lất tự-dộng.

Giữa lúc này các lý-tài không-bỏ làm cho cả nhân-loại phải khổ vì nó, đáng lẽ thời anh em trong nước chung lưng đấu cật, hiệp sức đồng lòng mà đem bọc lấy nhau, có hội côm, mành áo nên chia, sót với nhau mới phải. Ấy vậy mà có kẻ nghĩ rằng lúc kinh-tế này, ai lo phèo này! Nói bậy! Nghĩ bướng! Kia các nước Âu Mỹ, đương nhóm nhau mà tình bề liên-hiệp đang nâng đỡ nhau trong buổi nguy nan. Kia Paáp-Đức là hai nước chẳng độ trời chung, mà hôm nay cũng phải bắt tay nhau để đương cự nhau giữa đời lý-tài cơ hẹp! Sao ta là người có cái tư-tưởng phân chia cách biệt?

Như mới đây có người đờng báo Bắc kỳ lập ra tại Saigon cái sở kiểm việc làm cho dân thất-nghiệp, kêu là « Office de placement ». Tôi thấy quả-gang, có bụng mừng. Không để có nhiều anh em trong hạng lao-động bằng đầu óc và lao-động bằng tay chơn đến nỗi với tôi rằng, có nhiều người Nam-kỳ thất-nghiệp đến số kỷ-chữ đóng hai-các theo thể-lệ mà xin ghi tên vào số người kiểm việc, mà người trong số không nhận, và nói rằng số « Office de placement » này lập ra chỉ để riêng cho anh em ở Bắc mà thôi, người ở Trung-kỳ và Nam-kỳ không được dự vào!

Sao lại có phân biệt Nam Bắc ra như vậy? Sao trong cơn hoàn-nao anh em Nam Bắc lại không biết bảo hộ lẫn nhau?

Đề danh lập số ấy ra, ai vào ghi tên cũng phải tốn 2 các, thời ai là người Anam thất-nghiệp, bề có 2 các bỏ vào số là tự nhiên phải được đãi như một người khác, chứ sao lại từ chối hai các của người Nam?

Tôi nghe nói có nhiều anh em ở đây vì thấy cái việc bất bình như vậy nên tình sẽ lập ra một cái sở kiểm việc làm để giúp anh em lao-động thất-nghiệp cũ là Ký, và cho người Cao-miên, Lào, Tây, Chà, Khách-trú, Nuy-bôn, vân vân; không phân biệt màu da nào, giống nòi nào.

Chuyện tuy nhỏ nhặt, nhưng nếu không khéo xử, thì e rất có quan-ngại đến mối tình tương-thân tương-ái của anh em đồng chủng trong ba Kỳ. Chúng tôi viết bài này không có ý gì khác hơn là mong cho những người chủ trương cái sở kiểm việc làm đã thiết lập ra trước đó, sẽ thấy rõ những chỗ lợi hại như chúng tôi vừa mới chỉ ra ở trên mà sửa đổi cái thái-độ đáng tiếc của mình lại.

LÀ-TRUNG-NHĨA

Cái tài hùng biện của ông Herriot

(Tiep theo trang nhut)

Ông Herriot là địa-đan, các ông nghị đều ai về ghé này và các quan tống-trưởng cũng với vàng cặp vè về ghé Chánh-phủ ngồi, ai này đầu chủ ý làm. Lúc đó ông đứng đặc bước lên diễn đàn, nét mặt thoản nhiên như người ở trong buồng ăn ra buồng giấy vậy Ông đưa mắt nhìn qua hàng ngàn con mắt đương nhìn mình, rồi, người đứng thẳng lại, hai tay thọc vào túi, ông bắt đầu lên giọng.

Ông bình tực hòa bình, ông công kích thuế thuơ-g-chánh, ông phở bỳ cái đã làm của người Đức bằng một giọng rất hùng hồn.

Ông nói rõ ràng lắm, rõ ràng từng chữ, từng văn, dịu dàng êm ái như tiếng mẹ-nhân vậy. Ông lại kể rõ việc trước việc sau so sánh, lúc thì tỏ ra đả-g-chua chất, lúc thì ông làm ra giọng vui vẻ vớ vẩn.

Nhưng ta chờ tiếng ông Herriot chỉ biết nói một câu gì than thở để xin lòng người dân. Mỗi khi ông nói có người đứng lên phá-lời, ông tức khặc yếm ngay rồi rút hai tay ở túi ra, tay mặt chộp sau lưng, tay trái chỉ vào mặt người phá-lời chỉ mình, mắt nhìn chòng chọc vào kẻ thù.

Ông không đợi cho người kia nói hết câu, ông chỉ vào mặt mà « vớ » cho một hồi. Trước tiếng nói còn nhỏ như viên đạn chày, sau mới lớn lên, tiếng rang-rang-lúc lo, lúc như như tiếng gươm chém, như gió như bão, khiến cho người phá-lời không kịp được miệng nói. Ông cứ thế mà kéo tới làm cho người kia đến phải thất vọng chịu ngồi xuống mới thôi.

Mỗi lúc có cuộc tranh biện là ông Herriot có cơ-hội tỏ tài, mà không những ông tỏ tài về lời nói, ông lại còn tài cả về bộ mặt với cách cử chỉ nữa.

Lúc ông nghĩ rằng, châu mày, lúc ông mỉm cười chơn chát. Ông nhìn ai nhìn hữu, đôi mắt ông đã khéo biểu-lộ nhiều ý rất rõ ràng. Lại có lúc tay nắm chặt đưa lên mặt và vỗ mạnh xuống bàn, hoặc hai tay đương tuấn g ra rồi lại đi, lia lại bao quát cả nghị-viện. Làm khi lại tay vỗ trán mắt nhắm như giận, ra ý thất vọng vô cùng.

Ấy cứ thế mà ông đem tài ra giúp nước giúp dân, bảo tồn danh dự cho đảng cho mình vậy.

Cũng trong lúc ấy....

Các bà Ngụy thị-thảo bình-phẩm nhà chánh-trị Cáp-tiến mà các ông Nghị thuơ-g-thêu đặt cho bao nhiêu việc xấu xa. Bà nào cũng ra ý cấm phục. Thoản hoặc có đôi bà chế ông Herriot không được « thanh nhàn », nhưng bọn ái cũng mong cho chúng được ba tấc lưỡi như ông lão mũi nhọn tốc rì tre ấy.

Chuyện ông Đốc-tơ Lê-quang-Trinh

(Tiep theo trang nhut)

Đáp lại như thế nào. Thì tôi đã trả lời với ông rằng giúp những khi như vậy, thì tưởng các ông nên dựa vào những giấy má chặc-chắn mà xét đoán là khôn-không hơn cả.

Kíp đến khi ở Pháp về, tôi có hỏi thăm ông vậy cho trước khi đóng vai quan tòa để xử đoán một người trong hội, các ông đã chịu khó tìm kiếm giấy tờ chặc-chắn hay không?

Trái lại, nếu như chỉ bằng cứ vào những lời đồn huyền ở trong công-chúng mà hoặc tôi họ kia và bắt buộc hội-viên phải đối-ngộ, thì tôi thiết tưởng đầu cho có n'ôm mấy trăm ngàn lần đi nữa cũng không đủ để giải-quyết những chuyện lời thối mà các ông muốn phán xử.

Vậy lẽ khi nào các ông đã có đủ những biên-bản về mấy phiên xử ở tòa Đại-hình, những biên bản có việc quan-lục-sư nhận-thiệt chặc-chắn, thì khi ấy, và chỉ khi ấy mà thôi, tôi sẽ vui lòng đi tới trước các ông để đối-nại.

Thưa ông Hội-trưởng, về việc này, ban đầu ông đã xử-sự một cách đoan-chánh công bằng, mà đến sau ông lại chứng muốn đi ngược theo con đường ấy là có sao vậy?

Các ông đã viện lẽ rằng những lời tố cáo kia là do nơi miệng một quan phó-chương-ly đương hành công-vụ đã thất-rã, nên chỉ các ông có thể tin chắc và vịn do mà làm khó đi với tôi. Song lẽ, các ông quên rằng nếu như mỗi khi một quan phó-chương-ly buộc tội là mắc cũng như đình đờng không còn cựa quậy gì được, thì sao lại thường thấy làm kẻ tội-nhơn nhờ tòa án thăm xét mà tha bổng hoặc giảm tội nhẹ đi?

Thôi, tôi chẳng muốn kéo dài cuộc tranh-biện một-thứ này ra làm chi, bởi vì lẽ càng kéo dài ra, thì càng thấy rõ một cái quang-cảnh rất đáng buồn, cười, là cái quang-cảnh những người muốn đóng vai quan tòa để xử đoán kẻ khác, mà chẳng chịu tìm kiếm những chứng cứ rõ-ràng, giấy tờ chặc-chắn, lại chỉ đi nghe theo những lời công kích thiên-lệch, và những chuyện đồn-dài vô-bằng v. v. »

Docteur LÊ QUANG-TRINH

Sách bán giúp Hội Dục anh 40-1.

- Sách có nhiều bài hay. - Xin giới thiệu công đợc-giá.

Phổ-thông Văn-xã mời xuất bản cuốn Nhơn-tinh thế-thai, sách dạy 52 trường có lớn bằng nửa cuốn Phụ-nữ. Bài viết lựa chọn của 3 người biết cách sắp đặt theo lối mỹ thuật, có nhiều tranh ảnh đẹp đẽ. Giá định 0525.

Tiền bán sách này có trích 40% giúp Hội Dục-anh.

AI muốn biết nội dung và giá trị của sách xin hãy biên thư định cho 0525 ghi mua. Thư gửi cho Phó-phổ-thông Văn-xã đường Hàm-số ở Giađinh. (Có mục-lục các sách gửi kèm theo sách mua).

MÌNH SAO HAY LẮNG TRÍ QUÁ

Thứ thuốc «Diệu phụng» dục lân hoàn» gọi là thứ thuốc bổ của dân-bà đây, hôm nay mình đưa tới vô tiệm mua có bốn năm hộp nhàn chữ Á nhà thuốc «Phụng-gia-viên số 123 đường Paris

bây giờ mình ăn uống ngũ được, trong mình lại khoẻ, vậy bây giờ mình lại quên là nghĩa gì, đó cũng vì thế thuốc hay nên hàng phụ nữ thường hỏi mua không ngớt! Vậy chắc «v» cho dài-lý cho mình mua đây, Nguyễn-thị-Kinh Saigon. Long-Phát bán đồ nư-trang ở Phú-nhuan, và ở tại Nam-vang Maison Paul Báu.

THẬT LÀ KHỎI LÒ

Thứ dầu «gia nam Thủy Phong Dầu» này có bốn đường chắt theo phép vị nhon chuyeta rông thuốc tốt, nên từ đầu này tính chắt hay từ khi là phong, chủ trị chứng bệnh như đau, chóng mặt, bôn móa cam nạo trong mắt, nóng này, những chứng bệnh không luận nam phụ lão ấu có bệnh có đồng thời đầu này. Trong uống ngoài thoa, thì thấy hay, chủ trị các moph phong hàn, tay chơn một mệt, đau bụng, ư mưa, trúng gió, ho hen, đăm sần, con nít ghê chốc, mưng mọt; cách dùng có chỉ rõ trong toa. Giá mỗi v lon 0p.30 về trong 0p.70, về nhỏ 0p.10. Đại-ly: Thoa-lu-Dương đợc phông số 327 đường Marins Cholon. Tiem cháng Quán Văn An, đợc Ohier N-51 Namvian. (Tiem lập trên 60 năm) danh tiếng.

May rất khéo!! Giá rất rẻ!! TÂN-LOẠI TAILLEUR COUPE ÉLEGANTE Rue d'Espagne N° 134 SAIGON

N° 16 TIÊU-THUYẾT CỦA P. N. T. V

VẬY MỐI TÌNH!

Tác giả: VIÊN-HOÀNH

(Tiep theo)

Từ đây Hữu-Phước chủ ý vào Các-Hương từ chủ, có làm một việc, có nói một câu gì, thầy đều để ý và suy xét tới hết. Việc Văn-Anh đau điu với Các-Hương thế nào, Hữu-Phước cũng đã đoán biết. Hữu-Phước cũng đã đoán biết. Hữu-Phước cũng đã đoán biết. Hữu-Phước cũng đã đoán biết.

người chồng như Hữu-Phước vậy thì mới xứng đáng. Bấy lâu nay ở với cha năm, chú mất lo làm công việc tới ngày, không trông nom con cái chút nào hết, Các-Hương chắc cũng buồn bực cho cái cảnh chật hẹp của cô.

Nay nếu Hữu-Phước cưới cô, đem cô về Saigon, với cái nhan sắc của cô đó, với sự giàu sang của chồng cô đó, thế nào có công là một ngôi sao trong đám chọi em khác các ở chốn kinh-đô xứ Nam-kỳ.

Sở-Vân suy nghĩ như thế rồi, cô lấy làm vui mừng, không phải vui mừng cho cô, mà là vui mừng cho em chồng cô vậy. Một bữa kia nhơn lúc thông thả, Sở-Vân mới thỏ thỏ nói với chồng về việc ấy.

Hữu-Phước cười có Các-Hương thì xứng đáng quá, mà cô Các-Hương ưng Hữu-Phước thật cũng là một cái phước lớn cho cô đó. Hai người ấy mà kết nghĩa vợ chồng thì còn có đôi vợ chồng nào hơn nữa! Sở-Vân nói một mình:

— Mình nói thật có lý lắm. Tôi xin từ biệt em mình điết rằng, hôm nay tôi có đi về một người, mà người ấy tính

linh lợi khác xa Hữu-Phước nhiều quá.

— Nói với mình cũng có nghĩ tới việc ấy rồi? Mình cảm ơn, mình có thể nói tên cho tôi biết được không?

— Khôn nạn quá! Tôi tình giúp giùm cho họ mà té ra họ lại không muốn, thành ra tôi làm, tôi thẹn quá.

— Họ là ai ở đâu, xin mình cho tôi biết tên cái má?

— Văn-Anh chứ ai! Nghe nói, Sở-Vân mừng quá, bởi vì trong hai người: Văn-Anh với Hữu-Phước, có lẽ nói cưới Các-Hương được hết, song hôm nay Sở-Vân suy xét để đả đả rồi, cô muốn Các-Hương làm bạn với Hữu-Phước hơn là Văn-Anh nhiều lắm. Cô nói:

— Tôi nói mới nghe mình nói, tôi lấy làm lạ hết sức. Mình không thông tâm-lý-bộc qua mà! Khuyên Văn-Anh

Văn-Anh cũng ít nói ít cười, đến đôi anh em phải trách, buồn chỉ đối với dân-bà, đối với vợ con trong nhà, thẳng thừng bày chặc sẽ trở nên một người chồng gay gắt với vợ lắm.

— Mình bây lo công việc của mình, còn việc đời bạn em chồng tôi bàn tính với nhau là hay hơn hết. Thiết vậy, mình cũng như nhiều người đàn ông khác, mình có hiểu tâm lý con gái nò ra làm sao đâu, bởi vậy bề mình có dự vào thì đều hư hại cả.

(Còn tiếp)

